

Menighetsbladet

Helsing til Sauherad og Nes

NR. 7 • OKTOBER 2015 • 66. ÅRGANG

—DFOIZZ—

Guds omsorg	Side 406	Salme	Side 440
Bloms Løkke	408	Rektor Ingunn	442
Daglig kamp	422	Narekollen	448
Kulturdugnad	425	Vold	458
Eplefest	428	Tom Arne	462
Pilegrimsvandring	431	Menighetsweekend	464
Legevakt	439	Kirkevalg	466

Guds omsorg

Når eg for nokre veker sidan las versa i Markus 8.1-8 var det ikkje brødunderet som talte til meg, men måten læresveinane svara Jesus på når han gav dei ei oppgave. La oss fyrst lese desse versa:

Ein gong på den tid var det atter mykje folk samla, og dei hadde ikkje noko å eta. Då kalla Jesus læresveinane til seg og sa: «Eg tykkjer hjarteleg synd i folket. No har dei alt vore hjå meg i tre dagar, og dei har ikkje noko å eta. Let eg dei fara svoltne heim, vert dei reint utmødde på vegen; for somme av dei kom lange vegar.» «Kvar kan ein få brød frå her i øydemarka til å metta alle desse?» svara læresveinane. «Kor mange brød har de?» spurde Jesus. «Sju,» svara dei. Då bad han folket setja seg på marka. Så tok han dei sju brøda, bad takkebøna, braut dei og gav til læresveinane, så dei skulle dela ut til folket; og det gjorde dei. Nokre få småfiskar hadde dei òg. Jesus velsigna dei og sa at dei skulle delast ut. Alle åt og vart mette. Etterpå samla dei opp det som låg att; det vart sju korgar.

Av Gudrun Midtbø

Det står at alle desse folka hadde vore 3 dagar med dei og Jesus i øydemarka, kan hende læresveinane var lei alle folka. Tenker at dei lengta etter å vera aleine med Jesus. Nå når eg har lese dette mange gonger og tenkt på denne teksten så reagerar eg ikkje så på svaret til læresveinane, men over Jesu omsorg for menneska. Tenk der har han talt til dei i 3 dagar, hatt omsorg for deira «åndelege føde». Han har lagt ut frå skriftene som det ofte står. Det er naturleg for meg å tenke at det er dette han er opptatt av, men så kjem det fram ei side til. Når han er ferdig med å lære dei tenker han på alle desse menneska som har lang veg heim og er sultne. Det talte så sterkt til meg den omsorgen han hadde for

Gudrun Midtbø er pensjonist og bor på Gvarv.

at «folkehopen» skulle klare heimreisa. I denne situasjonen er det at han ber læresveinane skaffe dei mat, ei oppgave dei naturleg nok følte var veldig vanskeleg. Men her nytta Jesus dette problemet med å spørja læresveinane om kva dei hadde av mat. Dei var nok svoltne dei og, så dette var ei utfordring, men dei gav frå seg det dei hadde til Jesus og han ordna opp så det vart nok til alle og enda litt til overs som dei samla opp.

Denne omsorga som Jesus hadde for heile mennesket som me ser i

denne fortellinga er like aktuell i dag. Jesus ønsker og ta omsorg for oss «til ånd, sjel og lekam». Men la du merke til at Jesus spurde læresveinane kva dei hadde og dei gav til Jesus det vesle dei hadde. Da vart det resultat som ingen kunne tenke seg!

Jesus kunne gjort dette underet uten å utfordre læresveinane, men eg trur han ville at dei skulle få kjenne velsignelsen ved å gje det vesle dei hadde.

NORDAGUTU VEL

Torsdagsbadingen starter 8. oktober 2015 på Rehabiliteringssenteret mellom kl. 18.00 og 20.00

I.L. KJAPP Trim

Trimmen for eldre gutter (Gubbetrimmen) starter tirsdag 6. oktober 2015 på SAMBRUKSANLEGGET mellom kl. 18.30 og 20.00

Bloms Løkke

Søndag 6. september ble Bloms Løkke ved Sauherad kirke gjenåpnet, nå som park og minnelund. Mange mennesker var møtt fram til hilsner og kirkekaffe. Det var mange lovord om hvor vakkert det nå var blitt.

Det er utarbeidet et enkelt informasjonshefte om Bloms Løkke. Det kan man få ved henvendelse til kirkekontoret. Vi sakser litt fra heftet:

Kven var så denne Blom?

Her kan vi vise til Bygdebok for Sauherad, band 3 side 210: Christian Sørensen Paus (1710-1782) var sokneprest i Sauherad frå 1747 til 1782, i 35 år.

Helsa svikta da han kom opp i 60-åra, og måtte få ein kapellan til å hjelpe seg. Fredrik Chr. Blom blei kalla til personleg kappellan for Paus den 30. mars 1774, bare 25 år gammel. Blom blei seinare gift med Kirsten Margrethe Paus, dotter til presten. Blom var kapellan fram til prest Paus døydde i 1782, og styrte deretter presteembetet fram til ny prest kom hausten 1783. Deretter flytte han til Skien, og blei sokneprest i Gjerpen i 1790. Han døydde i 1812.

Ifølge bygdeboka, opparbeidde og dyrka Blom jordstykket på ned-

sida av veggen mellom prestegarden og Nord-Sauar.

Bloms Løkke som gravplass

Etter det vi kjenner til, blei Bloms Løkke tatt i bruk som gravplass på 1880-tallet på grunn av plassmangel på kyrkjegarden elles. Vi har opplysningar om at ca 170-180 personar er gravlagt på Bloms Løkke fram til ein gong på 1930-tallet. Etter det har det vore sporadiske gravleggingar og det siste var ei urnenedsetting i 1972.

Det var særleg grunnforholda som gjorde det vanskeleg for vidare bruk av Bloms Løkke som gravplass.

Sersjant T.H. Lindflaten tegnet kart over Bloms Løkke i november 1902. Kartet til Lindflaten hadde plass til 702 graver, fordelt slik: Brukt graver i parentes: Felt A 226 (70), felt B 135 (11), felt C 70 (51), felt D 70 (12), felt E 142 (16), felt F 59 (12), i alt gravlagt 172 personer.

Mange hadde møtt fram til åpningen av Bloms Løkke.

Eivind Lønheim er leder i Sauherad Historielag. Han ledet åpnings-samlinga.

Ordfører Hans Sundsvalen orienterte om arbeidet og framdriften i restaureringen av den gamle gravplassen.

«Herved erklærer jeg Bloms Løkke for gjenåpnet», sa ordfører Hans Sundsvalen. Båndholdere er kirkeverge Trond Magnus Haugen og historielagsleder Eivind Lønheim.

Bjørn Holta har i mange år vært engasjert i arbeidet med å få pusset opp Bloms Løkke. Han takket ordfører Hans Sundsvalen for at man til slutt fant en svært god løsning.

Ordfører Hans Sundsvalen omtalte Arnt Darrud (t.v.) som en multikunstner. Det er Darrud som har stått bak utformingen av «Nye Bloms Løkke».

Ordfører Hans Sundsvalen takket Hallgeir Lie (t.v.) fra Tveito Maskin og Steinar Felle fra Telemark Park & Hageanlegg for vakkert utført arbeid på Bloms Løkke.

Sauherad bygdekvinnelag serverte kirkekaffe.

HVOR ER DETTE?

Rett svar på side 446.

Og hvor finner vi denne gården?

GRENLAND FAMILIEKONTOR

Schweigaardsgt. 11, 3717 Skien.

Åpningstid: kl. 08.00–15.00, mandag–fredag.

Telefonvakt kl. 10.00–14.00 (onsdag 10.00–11.30).

Tlf: 35 50 58 70.

E-post: grenland.familiekontor@bufetat.no

Hjemmeside: www.familieliv.no

FAMILIEKONTORET I ØVRE TELEMARK

Garverivegen 12, 3850 Kviteseid.

Kontor i Kviteseid, Rjukan, Bø og Notodden.

Timebestilling skjer til kontoret i Kviteseid hver dag mellom kl. 08.00–15.00

Tlf. 35 06 88 50.

E-post: [familiekontoret.ovre.telemark@bufetat](mailto:familiekontoret.ovre.telemark@bufetat.no)

Hjemmeside: www.vestfam.no

Nytt fra Bruno kantor

Søndag 27. september kl. 18.00 i Sauherad kirke.

Orgelkonsert til minne om Albert Schweitzer.

(4. september var det 50 år siden han døde).

Albert Schweitzer var en glimrende filosof. For 100 år siden, september 1915, presenterte han sin livsfilosofi, 'Reverence for life', på norsk 'Ærefrykt for livet': Livet er hellig!

Han var også en teolog utenom det vanlige: han trodde på Jesu oppstandelse som en åndelig hendelse, og tenkte at Jesus tok feil angående Gudsriket som skulle komme. Han var lidenskapelig opptatt av å finne sannheten, og troen kunne for ham ikke stå i veien for sin fornuft og erfaring. Likevel kalte han Jesus som sin 'Herre og Mester', og var opptatt av å følge hans fotspor.

Det var takknemlighet og medfølelse, som gjorde at han ga opp en lysende karriere i Europa for å bli lege i Afrika: hans liv skulle bli hans beste argument.

Så var han en fremragende organist. Og alle hans tanker hører vi igjen i hans Bach tolkninger. På denne konserten vil undertegnede spille en del Bach verker i Schweitzers ånd. Lise Mette Møllerbråten synger fra Matteuspasjonen, og framfører 4 Geistliche Konzerte av Heinrich Schutz.

Konserten er gratis, men (også i Schweitzers ånd) det blir en kollekt ved utgangen til 'Apple Aid', altså innsamlingen av klær for fattige i Romania.

Tirsdag 20. oktober kl. 19.00 på menighetshuset: Salmekveld i ny drakt! Harmonia deltar. Vi synger salmer/sanger fra vår nye salmebok, akkompagnert av G 17 bandet. Det nye koret til Janne Severinsen, Harmonia, er forsangerkor, og vi får også høre dem med en del solo innslag. Bli med og syng salmer i alle sjangrer, og opplev et godt fellesskap! Etter at vi har sunget oss varme avslutter vi med en kopp te/kaffe/saft og noe å bite i, for de som har lyst til å være igjen og prate litt. Velkommen til en inspirerende og sosial kveld på menighetshuset!

Allehelgensaften, lørdag 31. oktober, kl 17.00 i Sauherad kirke: Det har blitt en tradisjon med en minnegudstjeneste med lystenning for de som er gått bort siden forrige allehelgensdag. Angelika Faber Karsrud (bratsj) og undertegnede vil bidra med mye vakkert meditativ musikk, både før, under og etter gudstjenesten.

Allehelgensdag, søndag 01. november, kl 11.00 i Sauherad kirke: Allehelgensgudstjeneste. Også her blir det mye fokus på sang og musikk, en forsangergruppe vil bl.a. syng saligprisningene fra Egil Hovlands Allehelgensmesse.

THAIMASSASJE OG FOTPLEIE

Grannevegen 11, 3810 Gvarv,
tlf. 41 48 2609

Original thaimassasje

- løser opp spenninger • lindrer smerte
 - øker bevegeligheten
 - leger belastningsskader
- gir økt overskudd og velvære

Ring Lilly på 41 48 2609
for timebestilling!

TELEMARK
BEGRAVELSESBYRÅ

NORHEIMS EFTF. AS

JARL OLAV RUGTVEIT

Bø-Sauherad-Nome

Distriktets begravelserbyrå siden 1972.

Døgnvakt

35 95 52 80
41 60 38 40

begravelserbyraet@online.no

Eget gravsteinverksted

For ny gravstein, gravering,
rens eller restaurering.

Helsing for 50 år siden

VIL NOEN HJELPE OSS?

Jentene i Y.A. på Gvarv har lenge ønsket seg et svi-apparat. Men økonomien har dessverre i lengre tid vært dårlig. Nå vil vi spørre menigheten om hjelp. Lærer Olav Haugen på Hørte har lovet å ta imot penger. Vil DU hjelpe oss? Husk: Gud elsker en glad giver.

For Gvarv Y.A.
Guro Nordli.

BESØKSKURS.

Diakoniutvalget for Telemark arrangerer besøkskurs på Notodden (i Godtemplarhuset) mandag den 4. og onsdag den 6. oktober, begge dager kl. 18.30. Kurset er åpent for all. Talere og emner blir:

Prost E. Laland: I Mesterens fotspor. – Klokkerdiakon H. Sturød: På besøk i hjemmene (praktisk veiledning). – Sokneprest M. R. Landmark: Hvordan være en rett besøkter? (Råd for samtale og sjelesorg). – Overlege J. Brendefur: Psyke, sykdom (sosiale trykder) (Omsorg for det hele legeme). – Samtale om emnene. – Mat-pause.

Et lignende kurs i Porsgrunn i fjor ble meget fruktbart. Nå må vi fylle noen biler fra Sauherad og Nes menigheter og dra til Notodden de to kveldene. Vennligst ring undertegnede om du trenger skyss eller har ledig plass i din bil.

Kaare Hauge
telefon Gvarv 164

Gode priser på interiørprodukter

snekkern
Gvarv

Man - Fre 7-16.30 – Lørdag 9-13

Tre og portal AS
Oredalen 11, 3810 Gvarv
Tlf. 35 95 59 00
post@treport.no
www.treportal.no

Bø kino viser
film hver dag
i Gullbring
kulturanlegg
i Bø.

Sjekk programmet på

www.bokino.no

Du kan også se
programmet og
kjøpe billetter på
din smart-telefon.

Last ned appen eBillett
fra Apple Store, Google
Play kommer snart!

"Lik" oss på Facebook og
få med deg alt som skjer!

Billettreservasjon: tlf. 35 06 03 90

Redd Barna Sauherad

Aktiviteter i Redd Barna Sauherad høsten 2015

Redd Barna bygger alt arbeid på Barnekonvensjonen, og kjemper for barns rettigheter og for at barn skal leve et verdig liv. Redd Barna Norge er medlem av Save The Children Alliance, som arbeider i mer enn 120 land. Det betyr at vi ofte er i landet både før, under og etter at katastrofer oppstår. Vi arbeider med barns rettigheter, utdanning, helse, nødhjelp og barns beskyttelse. For barn i Norge legges det vekt på nettvett, vold og overgrep, asyl og flyktningbarn, barnefattigdom, barns medvirkning, rettighetsarbeid og undervisningsmaterie-
liell.

Nå er vi i gang med høstsemesteret, og medlemsmøtene blir som vanlig holdt på Sagaplant ved Sauherad kirke.

Vi har enkel servering og loddsalg. Innholdet kan variere, men vi har informasjon fra Redd Barnas arbeid og planlegging av aktiviteter. De som har lyst, tar med et håndarbeid, men det er **ikke** et krav. Flere av de som er med på møtene har innvandrerbakgrunn.

Vi har mange trofaste og aktive medlemmer gjennom mange år, men ønsker oss flere medlemmer/medspillere for å opprettholde aktiviteten, gi oss inspirasjon og nye ideer.

MØTEOVERSIKT

Tirsdag 29. september:	Medlemsmøte på Sagaplant kl. 19.00
Tirsdag 13. oktober:	Medlemsmøte på Sagaplant kl. 19.00
Tirsdag 27. oktober:	Medlemsmøte på Sagaplant kl. 19.00
Tirsdag 10. november:	Medlemsmøte på Sagaplant kl. 19.00
Tirsdag 24. november:	Medlemsmøte på Sagaplant kl. 19.00 (Prissetting av salgsvarer).
Fredag 27. november:	Forberedelse før Julemessa. Akkerhaugen sambruksanlegg
Lørdag 28. november:	Redd Barna Sauherads Julemesse Akkerhaugen Sambruksanlegg
Tirsdag 1. desember:	Evalueringmøte etter Julemessa på Sagaplant kl. 19.00

For de som vil levere lopper til loppemarkedet på Julemessa, kan disse leveres på Akkerhaugen Sambruksanlegg fredag 27. november fra kl. 16.00.

Dersom det er behov for å levere lopper før denne dato, kan lopper leveres til:

Gunnhild Kleven Ripegutu tlf. 35 95 98 78 / 90 76 87 78

Ingrid Faane Roe tlf. 35 95 73 49 / 94 84 07 02

Vi ønsker alle velkommen på våre medlemsmøter. Har du lyst til å bli medlem av Sauherad Redd Barna og/eller ønsker informasjon om Redd Barnas arbeid, ta gjerne kontakt med: Gunnhild Kleven Ripegutu tlf.: 35 95 98 78/90 76 87 78

For Redd Barna Sauherad
Wenche Skotner sekr.

Blinkende stjerner

Ja visst gikk vi på søndagsskolen,
helgekledd i søndagskjolen.
Vi var andektige og høytidsstemt.
Ukas andre dager var i en liten time glemt.

Vi sang om han som så og hørte alt,
Vi måtte trå forsiktig, ellers gikk det galt.
Om vår båt var liten, og havet stort,
burde vi hyre han som styrmann, det ville være klokt.

Han var mild, men sagde.
Hva var det han med saga lagde?
Ei sag kan brukes til så mangt.,
Våre tanker strakk nok ikke langt.

Vi måtte takke han og be
med folda hender, liggende på kne.
Gulvet var ganske hardt,
så minne om det er godt bevart.

Hver søndag fikk vi i boka ei stjerne,
den var av sølv. Den sjuende blinka i det fjerne,
den var av gull, og dobbelt så stor.
Fem stykker av den, og vi var på riktig spor.

Så vi møtte trofast opp,
for vi var en hengiven tropp,
som samla stjerner av sølv og gull.
Det var viktig å få møteboka full.

Grete Furuvald

Sunds bedehus

Vi starter opp med sangkveldene etter sommeren:

Fredag 23. oktober kl. 19.00: Besøk av Dag Arne Saltnes

Fredag 13. november kl. 19.00: Besøk av Anne-Inger Lunner

Fredag 11. desember kl. 19.00: Besøk av Ivar Solbu.

Adventsmøte med rømmergrøt.

På alle sangkveldene er det andakt, mye sang og musikk, kaffe, kaker og åresalg.

Evangelievennene og Sunds Normisjon ønsker alle velkommen!

3800 Bø - Tlf. 35 95 02 12

Nes Menighetshus

3810 Gvarv

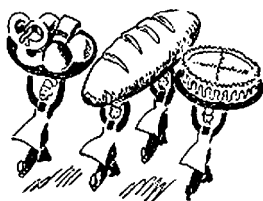
Bankgiro 2675. 65. 16441

Postgiro 3 88 02 91

LEIE AV HUSET:

Kontakt Lillil Bergan

Tlf: 99 01 94 62

Gvarv Bakeri

Telefon 35 95 53 21

Husnummerskilt

*Ekte emaljeskilt og
standard skilt i aluminium*

**Holtskog Nyhuus
Design Ans**

Nyhusvegen 9, 3810 Gvarv
Tlf. 3595 6154, post@holtskog-nyhuus.no

akademika

Bøker er den beste gaven!

Bøgata 52 - 3800 Bø

Tlf: 35 06 00 80

e-post: m-tbopas@online.no

AUTORISERT
REGNSKAPSFØRER

Ingrid E. Kaasa

3810 GVARV
901 19 088

Formiddagstreff på Nes menighetshus

Tirsdag 13. oktober kl. 11.00 til 13.00

Ferdinand Wyller spiller cello.

Ferdinand Wyller.

Tirsdag 27. oktober kl. 11.00 til 13.00

Andakt ved Anne-Inger Lunner. Aud Køller forteller om Ulefoss jernverk: *Kumlokkets historie!*

Anne-Inger Lunner

Gategods fra Ulefoss

Videre blir det Formiddagstreff følgende tirsdager:

10. november, 24. november og 8. desember

På alle **Formiddagstreff** er det god servering, og god tid til å prate med hverandre. Noen ganger er det loddsalg, andre ganger kollekt.

Behov for skyss kan ringes til Nes menighetshus (tlf. 35 95 52 34) fra kl. 09.30 på treffdagen.

Dersom du ønsker en påminning om Formiddagstreffene på SMS så send en melding til 932 85 202 eller en e-post til diakon@sauherad.kyrkja.no

Velkommen!

NORSJØ SAG OG HØVLERI a/s

3810 Gvarv

Tlf. 35 95 54 50 • Fax. 35 95 51 38

Epost: office@norsjosag.no

Trelast - Bygningsartikler

Ønsker du hjelp til gravstell?

Vi tilbyr stellavtale for
1.300 kr pr år.

Ta kontakt med kirkekontoret!

www.Fimex.no

Utstyr til frukt og bær dyrkere

olav@fimex.no
Telefon 957 07 000

Gunhild Haugerud til minne

Ved Gunhilds bære i Nes kyrkje 24. august 2015
frå Sauherad Historielag ved Eivind Lønheim

Gunhild Haugerud har gjort mykje for å ta vare på historia om bygda vår. Gunhild var eit gjennomgåande positivt menneske – Interessert, initiativrik, med sterk integritet og klar på det ho meinte.

Gunhild var styremedlem i Sauherad Historielag i meir enn 10 år. Gjennom desse åra var ho også leder av styret i Sauherad lokalhistoriske arkiv. Der var ho pådrivar for at verdifullt materiale rundt om i bygda skulle bli teke vare på for framtida. Ho var også sentral i arbeidet for å finne meir egne lokale for arkivet.

Gjennom styret i lokalhistorisk arkiv blei det starta eit stort prosjekt med 12 arbeidsgrupper for systematisk registrering av kulturminne i alle deler av kommunen. I dette arbeidet gjorde Gunhild ein uvurderleg innsats.

Ettersom Gunhild budde på Gvarv, var ho eit naturleg midtpunkt i den lokale kartleggingsgruppa som var særleg opptatt av å ta vare på historia om Gamlegata. For dette er eit viktig kulturminne i historia om framveksten av det meir moderne samfunnet frå midten av 1800-talet.

I det store bokprosjektet om Stulslivet på Sauheradfjella kom Gunhilds mange gode eigenskapar til stor nytte. Ho var opptatt av både innhald og språklege formuleringar.

Gunhild hadde ei særleg interesse for slektshistorie. I historielaget tok ho initiativ til etablering av ei gruppe for slektsgransking. Gjennom dette blei Gunhild kontakta av mange, frå både inn- og utland, som søkte etter slektsrøtene sine i Sauherad. Me har ikkje tal på hå mange som fekk hjelp av Gunhild. Dette var noko ho bare gjorde, og som ho kunne nemne i forbifarten, hvis det falt seg slik.

Her er me ved noko som kjenneteikna Gunhild spesielt. Ho gjorde mykje i det stille, utan store fakter, og syntes det var betre at andre sto fram og fekk oppmerksomhet. Men, ho var heile tida den solide og positive støttespelaren som gjorde det lett for andre å profilere sakene som me arbeidde med.

Med all hennar innsats for lokalhistoria, var det med stor glede Sauherad Historielag utnemnte Gunhild som æresmedlem på årsmøtet i vinter.

Samtidig vil me få rette ei oppriktig takk for den opne og gjestfrie heimen til Gunhild og Arne, der styret i historielaget ofte hadde møta sine, med Arne som naturleg støttespelar og stødig vert.

Gunhild vil bli djupt sakna – Eg lyser fred over Gunhilds minne.

Eivind Lønheim, Ole Thor Ripegut, Asbjørn Dyrud, Norunn Haugholt

Gvarv og Gunheim Misjonsforening

Gvarv og Gunheim Misjonsforening har møte på Nes Menighetshus kl. 18.00 - 20.00.

Mandag 5. oktober

Mandag 2. november

Mandag 7. desember

Du er hjertelig velkommen!

Soknerådet inviterer til bibeltimer

Torsdag 15. oktober kl. 19.30 på Nes Menighetshus:

Tema: **Tro under tvil**, ved Tom Arne Møllerbråten

Torsdag 19. november kl. 19.30 på Sunds bedehus:

Tema: **Skaperverket**, ved Torbjørn Bringaker

Etter bibeltimen blir det enkel kveldsmat og samtale om temaet.

Hjertelig velkommen!

Hjertelig takk!

Hjertelig takk for deltakelsen ved **Gunhild Hofsruds** begravelse.

Takk for minnegaven til menighetsbladet HELSING.

Takk til Furuheim og Furumaoen for pleie og omsorg gjennom mange år.

Familien.

Kaasa Maskin as 30 år

Daglig kamp om oppdragene

Gunnar Kaasa jobbet som rørlegger hos Aune Rør på dagtid. Men på kvelden jobbet han med gravearbeider med sin egen traktorgraver. Etter hvert ble oppdragene mange, så i mars 1985 forlot han rørleggerjobben for å starte sitt eget gravemaskinfirma. I år feirer firmaet 30 års jubileum med 17 fast ansatte og tre lærlinger.

Til å begynne med var Gunnar Kaasa eneste ansatte og den som eide alle aksjene i firmaet Kaasa Maskin a/s. Men allerede sommeren 1985 ansatte han en mann til, og han kjøpte en 8 tonns beltegraver. På slutten av 80-tallet var firmaet vokst til 4-5 ansatte og like mange gravemaskiner. I dag er det altså 17 fast ansatte, lærlinger og innleid mannskap, og totalt utgjør dette arbeid for 22 personer. Fra 2012 overtok Gunnars sønn Tor Håkon Kaasa en del av aksjene, og er på den måten medeier i firmaet. Tor Håkon er bygg- og anleggsingeniør. Gunnar selv tok teknisk fagskole på kveldstid på 90-tallet for å kunne få de nødvendige godkjenningene. Siden 1993 har firmaet hatt utgangspunkt i lokalene etter Ipe Industrier på Årnes.

-Til å begynne var det mindre gravearbeider for private vi dreiv med. Vi grov ut tomter, vi laget traktorveier og vi drev med drenering. Etter hvert blei Bø Sommarland en av de store kundene våre. Blant annet gjorde vi alt grunnarbeidet da Magasuget ble bygd i 1996. Sommarland har vært vår faste kunde gjennom alle de tretti åra, forteller Gunnar Kaasa til Helsing.

-Videre har vi drevet mye for kommunene i distriktet, med vann og avløp, kabelarbeid, og med boligfelt og veiarbeid. I dag er nok det offentlige vår største oppdragsgiver. Vi jobber for tiden med nytt vannverk i Seljord, og vi har et stort prosjekt for Statens Vegvesen med masseutskifting i Svendseid. For det meste har vi holdt oss i Midt-Telemark, men vi har også jobbet andre steder, blant annet med boligfelt på Kongsberg. Da Telemarkshallen i Bø skulle bygges så hadde vi alt grunnarbeidet der, og vi har vært engasjert i boligfelt i Bø. Et av de større prosjektene vi har jobbet med i Sauherad er Norsjø Ferieland. Der var vi engasjert da campingplassen ble anlagt, og vi har vært med ved flere utvidelser seinere.

-Oppstartfasen for firmaet var veldig tøff. De var mye arbeid, og ikke så mye inntekt. Etter tretti år må man vel si at ting har satt seg noe. Men det er fortsatt en daglig kamp for å vinne konkurransen om oppgavene. Så vi håper på nye tretti år for firmaet, sier Gunnar Kaasa.

-Jeg tenker at firmaet skal fortsette i den størrelsesorden vi har nå, sier Tor Håkon Kaasa. -Det er

Tre generasjoner Kaasa maskin a/s: Gunnar (t.v), Tor Håkon (t.h.) og Sindre Alexander i midten.

der vi har vært i mange år, og det er vi bekvemme med. Selvfølgelig vil tilgangen på oppdrag være med på bestemme hva vi får til. Siden vi særlig har oppgaver fra det offentlige er det vel slik at det er ubegren-

set med oppgaver, men tilgangen på økonomi for å løse oppgavene er mer begrenset. Men vi står på for å vinne flest mulig av de oppgavene som er tilgjengelig!

-is-

NORSJØARKITEKTER AS

Strannavegen 460 3810 Gvarv tlf 35955600

post@norsjoarkitekter.no

www.norsjoarkitekter.no

Søylekaker

Du kan bare gå ut og bake søylekaker
Gauken gjel oppi lia
Det er tida no

Snart var tunet fullt
av mjuke sandblanda kaker
med vassauge midt i

Jenta hermde etter gauken
Lokka han med det
Seinare blei ho redd

Nokon hadde sagt
at hermde ein etter gauken
blødde han i gapet

Ho gjekk inn og gret
for ho såg det for seg

Da ho kom ut
var det store hakk i søylekakene
men ho såg ikkje noko blod

Ho gjekk for seg sjølv
og var redd –
for det som var vondt
og det som var godt
var like ved

Liv Holtskog
i diktsamlinga
Så kort ein sommar menneska har (1966)

Fredag 2. oktober 2015 kl. 18.00 i Gullbring kulturanlegg

KULTUR-DUGNAD

Hjelpe flyktninger fra Syria

Kulturskolelærerne i Midt-Telemark med venner

Inntektene går uavkortet til Flyktningshjelpen.

Billettpris kr 200,-

Old Girls-fotball i Sauherad!

Det er Gvarv / Kjapp som
har fotballtreninger for Old
Girls (over 28 år).
Trening hver søndag
kl. 18.00 - 19.30 på
Kjappbanen. Man trenger
ikke være i god form, da
dette er for gøy.

Har man spørsmål kan
man ta kontakt med Anne
Grete Edingsås,
tlf. 976 34 005.

KLEVAR BYGDELAG ønsker velkommen til LOPPEMARKED

- lørdag 26. september
kl. 12.00-16.00
- søndag 27. september
kl. 12.00-16.00

Velkommen til en god handel,
med fine og spennende lopper!
Loddsalg!

Salg av pølser, vafler, kaffe
og brus finner dere i kiosken.

Telemark Kyrkjeakademi
Program høsten 2015:

*Torsdag 8. oktober kl. 19.00
på Høgskolen i Bø:*

«**Religion i Midtøsten:**
konflikt- eller fredsskaper? De
norske kirkenes engasjement»,
generalsekretær ved Berit
Hagen Agøy.

*Tirsdag 17. november kl. 19.00
i Låvekirka i Heddal:*

«**Visuelle ekko.** Illustrering av
sagaverket Flatøybok», ved
Anders Kvåle Rue.
Sted: Låvekirken i Heddal.

Ungdomsklubben tGif

I høst skal vi starte med ungdomsklubb!
Den skal være på Nes Menighetshus hver
første fredag i måneden fra 19.30 og til
23.00.

Alle fra og med 8. klasse er sabla vel-
komne!

Datoene er:

Fredag 2. oktober

Fredag 6. november

Fredag 4. desember

Det blir mat, spill, chill og moro☺

Velkommen - velkommen!

PS: Hvis noen har lyst å være med å hjel-
pe til ved å være tilstede eller lage mat, så
er dere veldig velkomne til det. Gi i så fall
beskjed til elisabeth@sauherad.kyrkja.no.

Tankar etter Telemark Skogplanteskule sitt 100-årsjubileum 22. august 2015:

Mine skogar

Med Lifjell som bakgrunn eg speida
utover eit «skogplantehav».

Men eg ått ``kje ei einaste plante,
på det hadde eg ikkje krav.

Men eg trudde det var mine planter,
og planta dei omsynsfullt ut.
Det var tilbake for lenge sidan,
den gong eg var liten gut.

Nå etter 70 år:

Eg kan ikkje gå å blinke,
å høgge dei trea eg vil.

Men bare vandre omkring der
å sjå at skogen er til.

Eg eig ikkje desse skogar,
eg har ikkje tinglest rett.
Eg må bare bli ved tanken
på ein gullkanta eigedomsrett.

Eg kan ikkje gå å høgge
ei grån fordi ho er stor.
Nei, eg har ikkje skøyte på
einaste flekken av Moder Jord.

Ja, men er det ``kje mine skogar?
Og er det ``kje mine tre?

I allfall så eig eg susen
i baret, og angen med
frå alle dei tre som lyfter
si krone mot himmelen blå.
Ja visst er det mine skogar
så langt som eg vinn å sjå.

*Gratulerer med dei 100 år og til lukke med framtida
til beste for næring og samfunn, naturoppleving og folkehelse.*

Jon Ingebretsen
styremedlem i Telemark Skogselskap

• rørleggerarbeid • flislegging • muring m.m.

Totalrehabilitering av bad!

Har du en badedrøm?

Vi oppfyller den...

Vi kommer på befaring eller ta gjerne en tur innom
oss for en prat. Planleggingen ordner vi sammen
og gir dere uforbindelige tilbud.

3810 GVARV • Tlf.: 35 95 58 00 • Fax: 35 95 63 04

Bademiljø

Fagområder:

✓ Sanitæranlegg

✓ Varmeanlegg

✓ Pumpeanlegg

✓ Service oljefyr

✓ Kjerneboring

Norsk Eplefest for 10. gang

Identitet og profilering

Det startet kanskje litt tilfeldig. Britt og Sveinung Sauar hadde vært på det årlige eplemarkedet i Kivik i Sverige. Det var en markeds plass som ble opprettet i 1988 for å sette fokus på svenskprodusert frukt. Svenske fruktdyrkere hadde da mistet importvernet for sine produkter. Året etter reiste flere fra Sauherad til Kivik for å la seg inspirere.

Midt-Telemark Næringsutvikling tok så høsten 2005 initiativet til et forprosjekt, - med Pål Kleffelgård og Jorid Vale som prosjektledere. Målet var å få til en Eplefest høsten 2006. Flere arbeidsgrupper ble nedsatt: programutvalg, kulturutvalg og arrangementsteknisk utvalg. - Dette er en struktur vi har holdt fast på i det videre arbeidet, sier Eivind Lønheim. Han er leder av hovedstyret for Norsk Eplefest a/s.

-Hva skulle så en Eplefest inneholde? Alt var jo nytt for oss, forteller Pål Kleffelgård til Helsing. Han var én av prosjektlederne i oppstarten. - Hvor skal vi ha scene? Hvor skal det være boder? Hvem skal stille ut? Da kom Wenche Hvattum med en god ide: Vi lager et program slik vi vil ha det, og så løser vi de praktiske utfordringene ut fra det. Slik ble det!

Målsetningen med å lage Norsk Eplefest på Gvarv var for det første å gjøre innbyggerne i Sauherad stolt over bygda, og av frukten som blir produsert her. Videre skulle vi fremme norsk epleproduksjon. Eplefesten skulle være et sted der man kunne lukte, smake og ta på norske varer. Gjennom bevisstgjøring ville vi skape et behov for nor-

ske varer i butikkenes fruktdisker. Vi ønsket også å sette fokus på alle de utenlandske arbeiderene som jobber i Sauherad i forbindelse med fruktproduksjonen.

-Mye er likt i dag sammenlignet med det vi begynte med. Men selvfølgelig har vi gjort endringer og justeringer. Første året prøvde vi oss med en maskinutstilling. Det slo ikke til, det var jo tross alt rett er Dyrskú'n. Ikke ble det flere forsøk på å lage stor konsert på scene på Farstad. Første forsøk med artisten Elvira Nikolaisen endte med at artisten var syk og hele arrangementet regnet bort. Vi har heller ikke jobbet videre med å lage fagseminar og kursvirksomhet knyttet til Eplefesten. Slutten av september er feil tidspunkt for slikt, da er produsentene mest opptatt av å høste frukt, forteller Eivin Lønheim.

-Samarbeidet med Sagavoll folkehøgskole var ei Guds lykke, sier Kleffelgård. -Lærer Tom Arne Møllerbråten på Sagavoll kjempet nok en ganske intens kamp for å få med seg det øvrige personalet, det var ganske stor skepsis til å begynne med. Men Tom Arne var sta, og etter hver ble folk med. Det var en lykke

for oss, med blant annet epletavle, epledans og barnas hjørne. Eplefesten er viktig for Sagavoll, og Sagavolls deltakelse er viktig for oss. Jeg tror jeg kan si at Sagavolls engasjement er en av de viktige suksessfaktorene for Norsk Eplefest. En annen viktig suksessfaktor er at så mange mennesker, med sine nettverk, har vært involvert i arbeidet.

-Det har vært et temmelig stabilt antall utstillere på markedsdagen, det har ligget mellom 60 og 70. I år blir det over 70 utstillere. Tilbakemeldingen fra utstillerne har vært positiv, de selger bra, forteller Lønheim.

-Mye har vært likt gjennom Eplefestens historie. Vi er helt avhengig av det frivillige engasjementet, både fra lag og organisasjoner, og fra enkeltpersoner. Vi har jo svært begrenset med ressurser, vi har ingen tilskudd fra noe hold. Eplefesten er organisert som et aksjeselskap, og er i så måte helt selvfinansiert. Det er ca. 40 aksjeeiere i selskapet.

-I tillegg til epleproduksjon er Gvarv kjent for sine mange bildekunstnere. Det har derfor hele tiden vært fokus på frukt og kunst. Det er markedsdag på lørdag, men mange kunstgalleri i distriktet er åpne både før og etter markedsdagen. Hvert år er det også én kunstner som får en særlig plass i opplegget. Det har også vært viktig for oppmerksomheten om Eplefesten at vi deler ut årets Gulleple. Det er en utmerkelse til enkeltpersoner, organisasjoner eller bedrifter som formidler verdier og muligheter i bærekraftige bygdesamfunn og levende natur, formidler norsk mat og

To sentrale personer gjennom Norsk Eplefest a/s snart tiårige historie: Pål Kleffelgård (t.v.) og Eivind Lønheim.

matkultur og sunt og godt kosthold basert på frukt og grønt.

I forrige utgave av Helsing hadde vi en oversikt over de ni første som har fått Årets Gulleple. Det tiende gulleple går til Lisbeth og Gunnar Ingelstad på Årnes Kafeteria. I over 40 år har de laget god og ordentlig mat, i stor grad basert på lokale råvarer, og laget fra grunnen av på kaffe-kjøkkenet. Kaféen på Årnes leverer mat til hele fylket, til selskaper, bryllup og konfirmasjoner.

-For noen år siden startet vi med å kåre Norges beste eplemost. Nå er den kåringen flyttet til Oslo, og den gjøres litt seinere på høsten. Det er viktig at alle epler er høstet inn og årets eplemost er presset før årets beste blir kåret. Nå skjer kåringa i et samarbeid mellom Norsk Eplefest a/s og Apéritif (et nettsted for mat og drikke). Nå er det skapt stor bevissthet rundt eplemost som et godt alkoholfritt alternativ på restauranter og andre spisested. Det proffe «smakere» som har bekreftet at norsk eplemost har høy kvalitet, og at eplemosten fra Sauherad greier seg svært

godt i konkurransen med eplemost fra andre deler av landet. I det hele skal Eplefesten skape fokus på norsk fruktproduksjon, ikke bare i Sauherad, men i hele landet. Vi skal være ambassadører for den norske frukten på en slik måte at forbrukerne etter spør norske varer i butikkene.

-Vi ønsker også å se dette i en litt større sammenheng. Derfor har Norsk Eplefest inngått en samarbeidsavtale med Dyrsku'n i Seljord, Mersmak i Skien og Sjømatfestivalen i Langesund om å sette fokus på mat fra Telemark. Dette er en erkjennelse av at mat blir en mer og mer viktig faktor nå Telemark skal «selges» til turistene.

Når de to Eplefest-lederne blir utfordret til å fortelle om høydepunkt

i Eplefestens historie tenker de seg godt om. -Jeg tror for min del at det må bli den første Eplefesten, sier Pål Kleffelgård. - Da vi så at det vi hadde planlagt lot seg gjennomføre, at folk strømmte til, og den første Epletavla ble avduket, da skjønnte vi at dette får vi til! Eivind Lønheim trekker fram det store engasjementet som det er rundt Eplefesten. - Når folk sier at Eplefesten gjør dem stolte av bygda si, av kulturlandskapet og fruktproduksjonen, da har vi oppnådd det vi ønsker. Det har vi greid gjennom ni Eplefester! I år blir det den tiende! Dette har hele tiden vært et identitetsprosjekt, det var i forbindelse med Eplefesten at begrepet Fruktbygda ble skapt, avslutter styreleder Eivind Lønheim.

-is-

Holtskog Nyhuus Design Ans

Banner • brosjyrer
logoer • grafiske profiler
roll up • skilt • stempler
trykksaker • websider

Nyhusvegen 9, 3810 Gvarv
Tlf. 4040 4787
www.holtskog-nyhuus.no
post@holtskog-nyhuus.no

JOKER NORDAGUTU DIN NÆR BUTIKK

VELKOMMEN TIL EN TRIVELIG
HANDEL HER HOS OSS

ÅPNINGSTIDER:

Man-fre: 09.00 – 20.00
Lør: 09.00 – 18.00
Søn: 12.00 – 18.00

Nordagutuvegen 662
3820 Nordagutu
Tlf. 35 95 97 20 / 948 58 818
joker.nordagutu@ngbutikk.net

Pilegrimsvandring for 12-åringer

Søndag 30. august la tretten mennesker ut på pilegrimsvandring fra Evju Bygdetun til Nes kyrkje. Pilegrimsvandringen er et trosopplæringstiltak for 12-åringer, men vi var også noen andre heldige som fikk være med på denne flotte vandringen i et nydelig solskinn!

Ved start ble det delt ut pilegrimsbevis og kamskjell til alle vandrerne.

På Evju Bygdetun gav Ivar (Solbu) oss hvert vårt pilegrimspass og fortalte oss litt om det å være pilegrim. Vi fikk flasker som vi fikk fylle med vann fra en kilde. Vann er jo viktig for en pilegrim. Så gikk vi ned til elva og der laget vi pilegrimsstaver og grillet pølser. Der stod det et skilt til oss: «Herre, gi brød til dem som sulter. Gi sult etter rettferdighet for dem som har brød». Så heldige vi har som kan spise oss mette, få drikke rent vann og gå ei vandring i et land med fred og frihet. Tankene går til dem som verken har mat, drikke og som går vandringer i flukt fra sitt eget land.

Nå var altså kroppen klar for den videre vandringen med pølser i magen, vann i sekken og stav i hånda. Vi gikk på stien i nydelig natur langs elven. På Gunheim gikk vi ut på veien, innom Gvarv brygge og så opp til Tinghaug. Der fortalte Ivar oss litt om hva som hadde skjedd der mens vi knasket i oss en deilig Kvikk Lunsj. Så tuslet vi videre ut mot Nes Kyrkje. På veien der stoppet vi med et skilt hvor det stod «En Pilegrim berører jorden med en fot av gangen». Vi fikk snakket litt om hvordan det hadde gått dersom vi hadde begge føttene på jorda eller begge i lufta. Vi fant

vel ut at den beste måten å komme seg framover på er å ha ett bein på jorda og ett i lufta, eller sagt på en annen måte: Være både jordnær og søke mot Gud. Vi fikk godteri «sure føtter» som gav glede og energi til den siste biten. Vel framme slappet vi av i gresset, var superfornøyde og gikk inn i kirken med sure føtter og svette klær, og vi fikk legge av oss sekken ved alterringen. Slik fikk vi kjenne på at kirken kan være et sted hvor en kan komme som en er og legge av seg det som tynger.

Takk kjempeflotte 12-åringer, dere andre flotte som var med og fine Ivar som laget denne supre dagen for oss!

Elisabeth Sandvand Aase
Trosopplærer

Ved kilden på Evju ble vannflaskene fylt.

Høy vannstand gjorde det litt utfordrende enkelte plasser. Men det gikk bra.

Alle gode pilegrimer må ha en vandrestav.

På Tangen ble det grillet pølser.

Det er flott å vandre langs Goarv-elva.

Det er mange slags utfordringer man kan møte langs pilegrimsruta.

Målet er nådd!!

Midt-Telemark
soul
children

Øvelser HØSTEN 2015

- 30 SEPT
- 14 OKT
- 28 OKT
- 11 NOV
- 25 NOV
- 9 DES

Midt-Telemark Soul Children

Velkommen til koret med skikkelig trøkk i, med masse sang og glede,
med eget band og med kveldsmat hver gang.

Koret er for barn i grunnskolealder, og vi øver annenhver onsdag
kl. 18-19.30 på Nes Menighetshus, Gvarv.

Første øvelse er onsdag 2. September. Håper vi ser DEG!

Spørsmål: ring 99711336/95940924

**Velkommen til søndagsskole!
HØSTEN 2015, Sauherad og Nes**

20. september kl 17.00
på Nes menighetshus, G17

25. oktober kl 1100
Menighetsweekend Jønnbu

22. november kl 1700
på Nes menighetshus, G17

29. november kl 11.00 Søndagskolemesse
Nes kyrkje

**Samlinger for barn fra
ca 3 år, yngre i følge med
voksne.**

**Vi bruker opplegget fra Søndags-
skolen, Sprell levende på disse
samlingene. Ulike aktiviteter.**

**Håper vi ser dere!
Hilsen lederne: Karen, Ragnvald,
Ida, Martin, Sindre og Elisabeth ☺**

Under Norsk Eplefest 26. september 2015
er Kjernehuset på Gvarv ope!

EVENTYRMOST

Vi har

- * Ost fra Beito, sik i olje og spekebrett fra Løyte Gård
- * Spekepølse fra Skogly Gård
- * Varm- og kaldrøkt ørret fra Aketun fisk
- * Honning fra Eikvang gård
- * Brau og kling fra Øyfjell Brau
- * Eplegris og eplemost

Åpent etter kl. 17.00

Velkommen innom!

Karine & Anders

Nyhussvingen 28, Tlf. 909 40 728

Velkommen!

Samme telefonnummer til legevakten i hele landet

Fra 1. september blir det lettere å huske telefonnummeret til legevakten. Da kan du ringe det sekssifrede telefonnummeret 116 117 for å komme til legevakten samme hvor i Norge du oppholder deg.

Du trenger ikke lenger vite hvilken legevakt du hører til. Samme hvor i landet du er, kan du ringe 116117 for å komme til legevakten. Dette er særlig nyttig hvis du er på ferie eller reise.

Legevakten skal hjelpe deg når fastlegen ikke er tilgjengelig:

- Fastlegen er din hovedkontakt inn i helsevesenet. Hvis det er mulig, skal du alltid ringe fastlegen først.

Kontakt mot helsevesenet har tre nivåer i Norge. Fastlegen er din hovedkontakt. Legevakt skal hjelpe når fastlegen ikke er tilgjengelig. Hvis det er akutt og står om liv, skal du ringe 113.

- Legevakt skal tilby hjelp til det som ikke kan vente når fastlegekontoret ditt er stengt. Legevakten skal også hjelpe deg når du ikke er i nærheten av fastlegen din, for eksempel på ferie eller reise.

De gamle «lokale» telefonnumrene til legevaktene har fortsatt en funksjon og vil fortsatt virke:

- Noen ganger har man behov for å komme i kontakt med legevakten et annet sted i landet enn der man selv oppholder seg, for eksempel hvis man ringer for et familiemedlem. Derfor har alle legevaktene et eget nummer de også kan kontaktes på.

Det lokale nummeret til legevakten finner du på kommunens nettside eller nummeropplysningstjenester.

Fakta:

Når du trenger legehjelp: Hvem skal du ringe?

- **Fastlegen** din i åpningstiden
- **Legevakt 116 117** når fastlegen ikke er tilgjengelig og hjelpen ikke kan vente
- **113** når det er akutt og står om liv

Min salme

Valgt av Inger Kathrine Leikaas Bringaker

Takk gode Gud for alle ting

Norsk Salmebok (2013) nr. 290

Tekst: Olof Hartman 1974 etter «Solsangen», Frans av Assisi, 1225

Øversettelse: Eivind Skeie, 1981 og 1985

Melodi: Egil Hovland, 1086

For meg og mitt kristenliv har salmene alltid hatt en spesielt viktig plass; vakker musikk og flotte tekster i mange utgaver: glade, ettertenksomme, storslagne og vare, stille. For meg gjør de bibeltekstene levende og meningsfulle. De gamle salmene henter fram århundrelange sang- og meloditradisjoner, og det er fint at de har blitt sunget av flere generasjoner før oss.

Det er ofte i naturen jeg virkelig kjenner på at Gud er til. På havet, i skogen og på fjellet, og med alle årets skiftninger, blir det umulig for meg å tro noe annet enn at livet på jorda må være villet. Jeg blir så liten i møte med bølgene og fjellsidene. Mine små hverdagsproblemer krymper og blir til ufarlige detaljer i den store sammenhengen. Og jeg blir full av takknemlighet. Det er så mange fine salmer, men jeg har valgt «Takk, gode Gud for alle ting», en salme som virkelig setter ord på dette.

«Solsangen» ble skrevet av munken og helgenen Frans av Assisi i 1225. Denne bønningen danner grunnlaget for salmen vi synger i dag. En forholdsvis ny salme for oss, med en eldgammel tekst og en nydelig melodi. Salmen er blant annet en takk til Gud for skaperverket, og for naturen som gir oss det

Inger Kathrine Leikaas Bringaker er sykepleier og bor på Gårvo.

vi trenger for å ha det bra.

De tre siste versene handler om menneskene i relasjon til Gud og til hverandre. Det syvende verset berører meg litt ekstra. I jobben min som sykepleier på et sykehjem, får jeg av og til være sammen med eldre mennesker gjennom deres siste dager. Jeg synes verset beskriver så godt den opplevelsen jeg ofte sitter igjen med, av at – om de siste dagene er mer eller mindre vanskelige, eller om de tror på Gud eller ikke – døden er ikke lenger noen trussel, de er mette av dage og døden blir en venn som kommer og tar dem med «hjem». Det er godt å tenke på.

2 Du tenner lys hver stjernenatt,
gir søster Måne hennes prakt.
Du sender ut bror Vind, så yr,
han drar omkring til tåken flyr.

Omkeved

3 Syng, søster Vann, fra kilden dyp,
bred ut ditt store hav i fryd.
Nå kaster regnet sølv på alt,
og jorden jubler der det falt.

Omkeved

4 Strål opp, bror Ild, og takk den Gud
som skapte lyset på sitt bud.
Gi kullet glød og lampen skinn,
varm oss, bror Ild, ved flammen din.

Omkeved

5 Takk, gode Gud, for moder Jord,
hun gjør oss ett med alt som gror.
Hun bærer trær og blomster frem
og smykker by og land med dem.

Omkeved

6 Takk, Gud, for dem som elsker deg,
for dem som går på fredens vei,
for dem som gav oss kjærlighet,
for dem som ser din herlighet.

Omkeved

7 Takk, gode Gud, for søster Død,
den siste hjelper i vår nød.
Hun kjører vognen stille frem
når det er kveld og vi skal hjem.

Omkeved

8 Syng, dag og natt! Syng, hav og jord!
Vi priser Gud i samstemt kor:
Du er så rik! Du ser oss nå,
du bøyer deg mot alle små.

Omkeved

Copyright Norsk Musikkforlag AS.
Trykt med tillatelse.

Frans av Assisi, glassmaleri i Johanneskirka i Viljandi i Estland

Ingunn Haugland er rektor på Sauherad barne- og ungdomsskole

Ønsker å se alle elevene

1.april i år startet Ingunn Haugland (41) i jobben som rektor på Gvarv. Hun kommer fra Garvikstrondi i Seljord. Etter grunnskole i Seljord gikk hun videregående skole i Skien. Mens hun gikk der var hun utvekslingsstudent i USA ett år. Hun gikk på folkehøgskole på Hamar før hun begynte på universitetet i Oslo. Der tok hun en mastergrad i engelsk. Seinere har hun studert både religionshistorie, musikk, norsk og pedagogikk. Hun omtaler seg selv som en evig student. Nå går hun på rektorutdanning på høgskolen i Oslo og Akershus. Mens hun studerte jobbet hun i barnehage i Oslo.

Etter mastergraden i Oslo gikk turen hjem igjen til Garvikstrondi, Ingunn begynte som lærer på Seljord skole. Der var hun i ni år, før hun i 2013 ble rektor på skolen i Fyresdal. –Jeg hadde lyst til å prøve noe nytt. Hit til Gvarv ble jeg lokka! Da jeg ble gjort oppmerksom på jobben her syntes jeg det hørt spennende ut. Det var en større enhet enn den jeg jobbet ved i Fyresdal. Her på Sauherad barne- og ungdomsskole kan jeg få være med å bygge noe nytt, både når det gjelder innhold og etter hver forhåpentligvis også reint fysisk. Dette er en ny skole i den betydning at det er en sammenslått skole av flere skoler. Her er 415 elever og 66 tilsatte. Sammen skal vi skape innhold i den nye skolen. Så er jo tanken at vi etter hvert også skal bygge et nybygg. Det foreligger allerede skisse. Men før vi kan sette i gang må kommunen komme seg ut av Robeklista. Det jobbes det aktivt med. Når vi har klart det så kan vi sette i gang. Og at det er behov er det ikke tvil om!

–Min visjon er vi som skole skal se alle elevene, og møte dem der de er. Jeg ønsker å stimulere til et samarbeid der alle setter eleven i sentrum, det være seg hjemmet, skolen og hjelpeapparatet. Alle må ha barnet i fokus. Jeg personlig kan ikke se hver enkelt elev hver dag. Ikke lære navnet på alle heller, tror jeg. Men skolen har flott stab av dyktige lærere som kan se, lytte til, ta vare på, utvikle og støtte elevene. Så ønsker jeg å medvirke til å utvikle samarbeidsorgan på tvers av faggruppene, sier rektor Ingunn.

–Jeg synes Ludvigsen-utvalget har mange spennende tanker om framtidens skole. Utvalget sier mye om dybde i læringen. Skolens læreplaner inneholder mye som skolen skal formidle. Kanskje må vi også fokusere på å gi rom og tid til å gå i dybden på noen områder. Skolen skal gi kunnskap, selvfølgelig skal vi det. Men vi skal også gi elevene informasjon om hvor og hvordan de kan skaffe seg kunnskap. Og vi skal lære barn og ungdom om samar-

Ingunn Haugland startet som rektor på skolen på Gvarv i april i år.

beid. Totalt handler det om å gi våre elever det de trenger for å lykkes i samfunnet.

–Det tar mye tid å være rektor. Enkelt påstår at det er en livsstil. Men jeg har også andre interesser. Jeg er et samfunnsengasjert menneske, så i denne perioden har jeg sittet i kommunestyre og formannskap i Seljord. Det har vært både lærerikt og moro. Men nå er det slutt. Jeg liker å lese og holde meg oppdatert. Og jeg driver ei teatergruppe i Seljord kulturskole sammen med Gunn Steinstad. Det å være teaterinstruktør er en fin avkobling. Der får jeg være kreativ og der kommer jeg tett innpå unge mennesker, sier Ingunn Haugland til Helsing.

Hun liker å reise. Både i det helt nære når hun går tur med hunden

sin, en border collie. Men også når hun pakker kofferten for turer i inn- og utland. –Jeg reiser nok mest i utlandet. Det er flott å oppleve det som er helt annerledes enn det jeg opplever til hverdags.

–Jeg har vært lett å friste til å si ja til verv og oppgaver. Men nå prøver jeg å være mer restriktiv med hvor jeg sier ja. Jeg har vært med i sokerådet i Seljord, har hatt forskjellige verv i teaterlagssammenheng, er med i styret for Seljord Personale (vernet bedrift) og i Vest-Telemark Blad. Så har jo kommunestyrevervet medført flere andre politiske verv. Men nå er jeg først og fremst rektor på Sauherad barne- og ungdomsskole, sier Ingunn Haugland.

–is-

Kjetil Nyhus

Anders Høibo

Leif Raustøl

Bruno Hagemann

Anne-Inger Lunner

DEN NORSKE KYRKJA

Sauherad og Nes sokn

Kirkekontoret - Idunsvoll 3 - 3812 Akkerhaugen
post@sauherad.kyrkja.no • www.helsing.no

Kyrkjeverge Trond Magnus Haugen, tlf. 35 95 70 80 / 93 85 55 04
E-post: kyrkjeverje@sauherad.kyrkja.no

Sokneprest Anne-Inger Lunner, tlf 35 95 70 81 / 48 06 16 72
E-post: sokneprest@sauherad.kyrkja.no

Seniorprest Leif Raustøl, tlf. 35 95 70 81 / 46 63 45 48
E-post: l-rausto@online.no

Diakon Ivar Solbu, tlf. 35 95 70 82 / 93 28 52 02
E-post: diakon@sauherad.kyrkja.no

Kantor Bruno Hagemann, tlf. 35 95 70 84 / 94 85 50 33
E-post: bruno.hageman@sauherad.kyrkja.no

Kyrkjetenar Kjetil Nyhus, tlf. 95 17 49 38
E-post: knyhus@online.no

Kyrkjetenar Anders Høibo, tlf. 90 94 07 28
E-post: t-hoei@online.no

Trosopplærer Elisabeth Sandvand Aase, tlf. 35 95 70 83 / 90 50 57 37
E-post: elisabeth@sauherad.kyrkja.no

Sauherad og Nes sokneråd:
Leder Tom Arne Møllerbråten, tlf. 91 57 11 57
E-post: tamollerbraten@hotmail.com

Ivar Solbu

Tom Møllerbråten

Trond M. Haugen

Elisabeth Sandvand Aase

Slektens gang

Døpte

30. august: Ann Kathrin Kihl-Haugen
6. september: Vetle Gustavsen Wæhle
6. september: Ingeborg Vogsland
6. september: Jo Halvor Schia

Vigde

22. august: Ingeborg Lindheim og Eivin Eilertsen
(forbønn for borgerlig inngått ekteskap).
29. august: Merete Norheim og Hans Ivar Morken
(forbønn for borgerlig inngått ekteskap).
6. september: Malin Gampedalen og Ole Petter Vogsland
12. september: Caroline Jakobsen og Brede Glenna

Døde

17. august: Kjell Østbø f. 1941
18. august: Aase Margareth With f. 1936
30. august: Bjørg Marie Klever f. 1938
13. september: Anne Rekaa f. 1919

Menighetsblad utgitt av Sauherad og Nes sokneråd.

Helsing til Sauherad og Nes

E-post: diakon@sauherad.kyrkja.no

Redaktør: Soknediakon Ivar Solbu.

Kirkekontoret - 3812 Akkerhaugen - Telefon 35 95 70 82 / 93 28 52 02

Bankgiro: 2675 51 18949

<http://www.helsing.no>

Caspersens Trykkeri AS, Vikersund.

fra bygdene våre

Neste nummer av Helsing

Neste blad kommer ut ca. 22. september (i uka før Norsk Eplefest). Stoff til det bladet må være levert til redaksjonen innen 9. september. Stoff kan sendes til:

Stoff kan sendes til:

Helsing, Kirkekontoret
Idunsvoll 3, 3812 Akkerhaugen
eller på e-post: diakon@sauherad.kyrkja.no

Neste blad igjen kommer ut i begynnelsen av november.

- Baderomsinnredninger
 - Pumper
- Varmeanlegg
- Sanitær

RØRLEGGERMESTER

HELGE KISFOSS A/S

3820 Nordagutu

Mob. 995 15 155
Priv. 35 95 96 15
Fax. 35 95 60 94

Hvor er dette:

Bilde på side 412

Rett svar er **Kåsin**
(gnr 7, bnr 10) mellom Akkerhaugen og Nordagutu.

Bygdeboka skriver:

Innmarka ligg på brattlendt sandmold og er på 17 mål. Skog og hamn er 17 mål og uproduktiv fjell 10 mål. Husdyr var 1 hest, 2 kyr, 2 grisar, 50 høns. Namn er Åsstigen (Stigen), Eilevsbrot (eit jordstykke), Nuten og Katrineroa (ei hustomt). På Nuten er det to gravhaugar.

Nye uthus blei bygde i 1925, våningshus ca. 1937, medan stabburet er frå ca. 1860. På ein takstein står årstalet 1832 og bokstavane G.H.S.

Landmålar Kr. Bjørgul tok opp kart over Kåsin i 1937. På eigedomen er ei gammal hustomt, der det budde ein Eilev og ei Katrine. Ho hadde ein son som var tilbake på vitjingmfrå Amerika kring 1900.

Torstein Olson Vegen var ein framifrå rudningsmann. Kona var overlager god til å syngje. Når ho lokka på kyrne, kunne ein høre henne heilt til Moen og Flathus ved Sauar kyrkje.

FESTDAG!

Kl. 11.00 er det Høsttakkefest i Sauherad kirke. Sokneprest Anne-Inger Lunner og kantor Bruno Hageman. Årets konfirmanter og diakon Ivar Solbu. Takkoffer til Konfirmantens Solidaritetsaksjon prosjekt i Tallinn. Hilda Sørum spiller fløyte.

Kl. 15.00 er det menighetsfest på Nes menighetshus. Her kan man møte årets konfirrantjubilanter, - de som ble konfirmert i 1955 og 1965. Nils Tore Andersen kåserer: *Toner som bærer*. Det blir sang og musikk ved Jorid Vale. Bløtkake og kaffe!

Nils Tore Andersen har besøkt Sauherad mange ganger.

HVA SKJER PÅ AKKERHAUGEN?

Besøk

www.akkerhaugen.no

TAKSERING

Tenker du på salg, kjøp eller refinansiering av eiendom?
Kontakt oss for en seriøs og rask levering.

Type eiendommer: Bolig, fritid, forretning, landbruk og tomter.

Aarnes
Bygg og Takst

NITO Takst
- tryggere bolighandel

Kontor: 35 95 65 00 • Mobil 907 84 247 • E-post: oddvard@byggogtakst.no • Hjemmeside: www.byggogtakst.no

Narekollen og kulturstigen frå Nordagutu

Onsdag 26 august 2015 hadde Kjapp IL og Sauherad Historielag invitert til offisiell opning av kulturstigen frå Nordagutu til den gamle hoppbakken i Narekollen. Før andre verdenskrigen var dette Norges største hoppbakke og nesten verdas største. Offisiell bakkerekord er 88 meter (Per Johansen, Pors), men det lengste hoppet er registrert til 96,5 meter (Arnold Kongsgård, Kongsberg).

Legendariske hoppaparar frå Kongsberg og Telemark deltok på renn både før og etter krigen, der det ved fleire renn kom tusenvis av tilskodarar med mange ekstratog frå Skien, Notodden og Kongsberg. Frå Nordagutu stasjon måtte dei gå ca 3 km gjennom snøen inn til Narekollen. Det er ei fasinierende historie om ein tidsepoke og ein fantastisk innsats for å lage til ein slik storbakke så langt frå tettstaden Nordagutu, og mest utan veg. Sjølv om naturen hadde lagt til rette for heile bakkeprofilen, var det mykje fysisk arbeid som måtte til. Avstanden til veg og kravet til stor innsats for å lage til hopprenn, gjorde at bakken etterkvart tapa i konkurransen med fotballen i åra etter krigen, og siste renn var derfor i 1948.

Harald Aase har skrevet historia om Narekollen ved å granske protokollar og skriv. Dette er ei interessant historie som ein finn i boka "Kjapp i 75 år". Idrettslaget har

Ordfører Hans Sundsvalen klipper snora.

framleis att nokre bøker.

Narekollstien og "gjenåpning" av Narekollen 60 år etter dette tok ein gjeng entusiastar på Nordagutu med Harry Kisfoss i spissen saman med ein solid dugnadsgjeng ny fart for å ta hoppbakken i Narekollen tilbake i lyset, ikkje for å arrangere nye hopprenn, men for å kunne vise den fram for nye generasjonar som eit eksempel på engasjement og pågangsmot.

Det var ca 50 personer til stede. Den offisielle åpningen ble foretatt av ordfører Hans Sundsvalen med assistanse av Caroline Eriksen Kisfoss og Andreas Slaaen. Det var ellers hilsningsord fra ordfører og leder av Sauherad Historielag Eivind Lønheim. På grunn av regnvær ble hele resten av programmet lagt til Sambruksanlegget, der publikum

ble servert smakebiter av Narekollhistorien.

Veldig interessant arkivstoff: Det har i den siste tida dukket opp plakater fra noen av Narekollrenna. Ellers ble det fortalt om husmannsplasser som ligger langs stien oppover til bakken. Det var mange innlegg og spørsmål underveis.

Halvor Bringa framførte "Bjønnskåsvisa" og «Narekollsang». Det var ein triveleg kveld. DNB gavfondet har bidratt med økonomisk støtte til kulturstien.

Stien og veiene fram er nå svært godt merket og det er store informasjonsplakater ved startpunktene, underveis og på sletta i bakken. For alle hoppinteresserte vises til boka «Kjapp i 75 år» der Harald Aase har en fyldig og god beskrivelse om Narekollens historie.

NÅ REGNER VI MED AT MANGE VIL BENYTTE KULTURSTIEN

Med hilsen Ole Thor Ripegut

Narekollen.
Verdens største hoppbakke i 1934!

Fjellmannene (Ole Bekkhus) hadde flytte her på skitta. Her vil seie kuttlege armer og beten i Uthelgje løyene derom de trøttu att overtole den ville Narekollens bakke.

Die Bakke og skidagget fyrti fytte her og da bakken ble lagt. Omkring 1000 mennesker kom til å se på det på skitta i 1934. Her blei hoppet for Arvid Kongsgård og andre som hadde vært på skitta i 1934. Hoppet var 88 meter høgt og det var 96,5 meter høgt. Det var mange som kom til å se på det på skitta i 1934. Det var mange som kom til å se på det på skitta i 1934. Det var mange som kom til å se på det på skitta i 1934.

Her står du ... Merka kultursti ... Vei ... Jernbanestasjon ... Hoppbakke ... Informasjonstave ... Parkering

Folk møtte fram, sjølv om været var dårlig.

Tre kjekke jenter på vei til hopprenn i Narekollen.

Halvor Bringa sang fleire bygdeviser.

Plakat frå hopprennet i 1937.

«Nytt gamalt» frå Lokalhistorisk arkiv

Det dryp stadig inn arkivstoff av ymse slag. I vår kom alle protokollane etter Saude og Nes Sparebank på plass i hyllene, dei eldste møtebøkene til Hørte Idrettslag blei «attfunne» og i sommar fekk me inn ei fullstendig samling av Liv Holtskogs dikt og prologar frå ektemannen Gunnar Holtskog.

Gamle referatbøker er ofte interessant lesning. I den eldste referatboka til HIL er samla både møtereferat og kampreferat.

Den 7. august 1927 kom Hjuksebø Idrættslag til Hørte og spela kamp. Hørtiane hadde nok rekna med «lett match», men vant knepent 4 – 3. Følgjande « etterslengar» står å lesa i referatet: «Denne gang spilte Hørte med et usivilisert lag som såg nærmest ut som at de ikke hadde set hverken fotball eller folk før.»

Arkivet har fått inn ei rik og mangslungen privatsamling etter Anna Volltveit, Holtsås. Ho hadde mange interesser og var glad i å skrive. Ho skreiv dialekt, truleg slik ho snakka. I ei lita tunn skrivebok samla ho noko ho kalla «Uforklarlige hendelsar», skrive i oktober 1986. Mykje er henta frå stulsliv og det nære grannelaget i Sauheradfjella og i bygda. Folk som nemnest er diverre ukjende for meg, men mange i bygda hugsar dei og kjende dei kanskje.

Her kjem eit par av sogene i skriveboka, skrive av som Anna skreiv:

Mari Bergli fortel:

Det var ein haust på Eiang. Eg sat på stulen for Steningen og ei frå Roheim (forresten oldemor til Borger Høgem) som tente i Nordigard. Alle stader hadde dei flutt frå stulane, men Steningen var ikkje ferdige skuren, så me skulle sittja litt lenger.

Ein dag gjette me nedover mot Fjellvatna. Det var disig i været og litt tuku, så me såg ikkje så godt nedpå vatnet. Mens me sit slik fær me høyre det lokkar sonnate med så fint eit mål, og etter høyrrer me ein buskap kjem med bjøllur og tråkk. Tilslutt hører me ei grov mannsrøst so jagar dei nordover tangen i Fjellvatna, og så blei det stilt. Me følte konna ille tilmote, sank kyrne og kom oss på heimveg til stulen. Kuine Hadde ikkje merka noko.

Ein annan gong fortel Mari, var det eit forrykande uvær på Eiang, slik som det bare kan væra her. Me sat inne i bua, men plutselig høyrest det ut som det blir kasta ein stor stein mot døra. Me venta det skulle koma nokon inn, men ingen kom korkje då eller seinare. Me let opp døra og kikka ut, men så ingen stein.

Dengong var det bare bygdefolk som før i markjine, men me høyrdde ikkje um nokon som hadde fare då.

Arkivet har altså flytta frå biblioteket til kjellaren i tidlegare Banken. Her er mange tomme hyller som ventar på å bli fylt av stoff om levd liv og verksemd i bygda.

Me har ikkje fast opningstid, men ta kontakt på telefon.

Peter Sevattal

Mobilnr.: 911 86 617

Minnegudstjeneste

i Sauherad kirke lørdag 30. oktober 2015 kl. 17.00

I minnegudstjenesten leser vi opp navnene på de som er døde det siste året, vi tenner lys til minne om hver enkelt og har de etterlatte i tankene. Det er en gudstjeneste med tid til ettertanke og stillhet, med musikk, salmer, dikt og tekster.

Det vil også bli tent et lys for den navnløse sorg; det være seg sorg i forbindelse med tap av vennskap, helse, samlivsbrudd eller konflikter med mennesker som står en nær. Eller det kan være gammel sorg som fremdeles gjør vondt. Kanskje handler det om å forsone seg med at livet ikke ble slik vi hadde drømt om. Hver og en kan få fylle dette siste lyset med sin egen smerte.

Minnegudstjenesten er ikke bare for dem som har mistet en av sine nærmeste det siste året, den kan

treffe noe i oss alle – uavhengig av livssituasjon. Velkommen til en stillferdig gudstjeneste!

Sokneprest Anne-Inger Lunner, diakon Ivar Solbu og kantor Bruno Hageman deltar i gudstjenesten. Angelika Faber Karsrud spiller bratsj. Det blir musikk i kirkerommet før og etter gudstjenesten.

Hilsen

Anne-Inger, prest

Bruno, kantor

Ivar, diakon

Nordagutu Sambruksanlegg

Hvis du ønsker å leie Nordagutu Sambruksanlegg til selskaper, møter eller lignende, ta kontakt med:
Malin Gampedalen, tlf. 480 83 346
Tor Moen, tlf. 476 72 067

Leiepriser:

- Sal, vestibyle og kjøkken: kr. 1.500,- med vask
- Vestibyle, møterom og kjøkken: kr. 450,- med vask

Drosje

Drosje

Sauherad-Taxi

Telefon

97 10 60 00

Møter på Norsjø Ungdomssenter høsten 2015

- Onsdag 30. september 17.30:* "Hverdagen vår" ved sokneprest Leif Raustøl
Middag og temamøte
- Onsdag 7. oktober 19.00:* Møte ved Johan Olsen
- Onsdag 21. oktober kl. 19.00:* Møte ved Hans Arne Rogn
- Onsdag 28. oktober kl. 17.30:* "Hverdagen vår" ved psykiater Arne Austad: "Sunn og usunn tro."
Middag og temamøte
- Onsdag 18. november kl. 19.00:* Møte ved Oddvar Høgevoll
- Onsdag 2. desember kl. 19.00:* Møte ved Per Tveten

Hjertelig velkommen!

Alt
i sport og friluftsutstyr
for liten og stor

BRUKÅS SPORT A/S
Midt i Bøgata – 35 95 06 17
www.brukaas.sport.no

Møteplan for høsten 2015 i Sauherad og Nes Pensjonistlag

Medlemsmøtene holdes på Furuheim Bo- og Aktivitetssenter på Gvarv tredje torsdag i måneden fra kl. 14.30.

Møtet i oktober er den 15. og da underholder Sundsmusikken. Leif Espeseth vil fortelle fra krigsårene.

I november blir det møte den 19. og da kommer Klara Hansen og Torbjørn Steinhauhaug for å underholde.

Så gjenstår bare julemøtet før året er omme. Det blir holdt i god tradisjon på Furuheim den 17. desember. Anne-Inger Lunner, presten vår, er invitert til møtet.

Det er ingen påmelding til møtene våre, unntatt julemiddagen, men det kommer vi tilbake til.

Er du ikke medlem allerede så kan du bli det ved å kontakte oss på epost: thorleif.soreid@gmail.com, på telefon 41279218 eller du kan rett og slett komme på et møte.

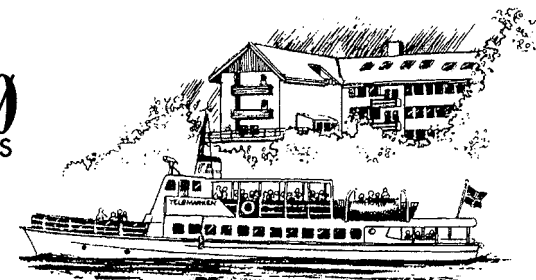
Hilsen
Sauherad og Nes Pensjonistlag
Thorleif Søreid, sekretær.

Når noe skal skje, når du har en anledning, – eller når du bare vil ha god mat i hyggelige omgivelser:

Da er du alltid velkommen til

Norsjø Hotell!

– kanskje kombinert med en tur med M/S «Telemarken» –

3812 Akkerhaugen - Telefon 35 95 50 00 - Telefaks 35 95 50 01

Kyrmesse-feiring i Nes kyrkje 15. september

En øvelse i å be om Guds nåde

Egentlig var det én dag for seint. Kyrmess, Nes kyrkjes gebursdag, er 14. september. Men med stort demokratisk sinnelag ble årets feiring utsatt til dagen etter. Et femtittalls mennesker hadde møtt fram til foredrag og kveldsbønn.

Kyrmess ble feiret i Nes kyrkje 15. september.

Jan Schumacher har et langt liv bak seg som professor i kirkehistorie på Menighetsfakultetet i Oslo. For ett år siden ble han pensjonist. Han har jobbet svært mye med Mellomalderens kirkehistorie. Som tema for sitt foredrag stilte han spørsmålet: Var Mellomalderens gudstjeneste en messe for folket? Fikk folk som gikk til kirken noe, eller var det hele helt uforståelig for dem?

Han mente at det var et vanskelig spørsmål å svare på. De som sto i kirka (kirkebenkene var enda ikke innført) har jo ikke skrevet ned noe. De aller fleste av «allmuen» kunne ikke skrive. Så svaret kan ikke hentes fra disse, man må lete etter andre kilder, blant annet i land rundt oss.

Erkebiskop Arne Vade (rundt år 1350) sendte ut et hyrdebrev der han forteller hvordan man skal feire messe. Man skal knele ved kirkens dørstokk, kysse inngangsdøra, gå tre runder rundt kirka, stenke seg med vievann, si fram sin trosbekjennelse, Fadervår og Maria-vers, og slå seg for brystet og be Gud «være meg synder nådig». Erkebiskopen omtaler det å gå til messe som den ukentlige pilegrimsferden der man ikke bare skal være mentalt til stede, men også kroppslig. I messa skal man både høre og gjøre. Det er ved kirkegang i sin lokale sammenheng at man får det viktigste, for også der er kirka til stede med hele sin rikdom.

Erkebiskopen forutsetter videre at

alle døpte kan sitt Fadervår, trosbekjennelsen og sin Maria tilbedelse (slik man kan lese den i det første kapitlet hos evangelisten Lukas). Man kom til kirken, ble beriket gjennom det som skjedde der, før man så gikk hjem til sine verdslige plikter og kroppslige arbeid.

Vievannet var viktig. Det skulle være en påminnelse om dåpsevannet. I en messeforklaring fra Middelalderen står at presten skal innvie vann som de kirke-besøkende kan stenke over seg, men som de også kan ta med seg hjem for å stenke over hus og budskap. Dette var en helt konkret handling som alle kunne utføre. Slik ble vievannet ei bro mellom det hellige og det hverdagslige.

I messeforklaringene, som prestene kunne formidle til folket, gis det fire spørsmål til hjelp med å tolke det som skjedde når menigheten møttes: hva hente, hva skal vi tro, hva skal vi gjøre og hvor skal vi hen? Å være en kristen er å være på vandring fra dette livet til det neste. Der er vi del av den store historia, og vi blir del av Guds lange vandring fra Bibelens første bok og til den siste. Det var messas stor kode. Messa var en sang om forlik, som blir sunget for å minne om den kjærligheten som Herren åpenbarte for oss ved det at han ga sitt liv for oss.

Om Middelalderens messe var folkelig, er naturlig nok et spørsmål om hvordan man definerer ordet folkelig. Er det et begrep knyttet til hvor mange som tok del, eller hvor mye de tok del i det som skjedde, eller om hvor mye de forsto av det de var med på, mente historieprofessoren. Han mente at det ikke dreide seg om forståelse. Messa handler om det ubegripelige, om mysteriet. Det viktige var å være tilstede, få med seg noe for alle sanser, slik at man kan gå ut å leve et annerledes liv. Det med alle sanser var viktig, det handlet ikke bare om det

Kirkehistorieprofessor Jan Schumacher ga forsamlingen et glimt inn i Mellomalderens gudstjenestefeiring.

intellektuelle. Man hadde i så måte en ganske avansert tilnærming til hvordan erkjennelse blir til. Det handler om lukt, smak, syn og følelse i tillegg til tanke og vilje. Messa var ikke bare for øret, men for det hele menneske. Man hadde en ide om at man ikke har forstått noe før det har påvirket viljen.

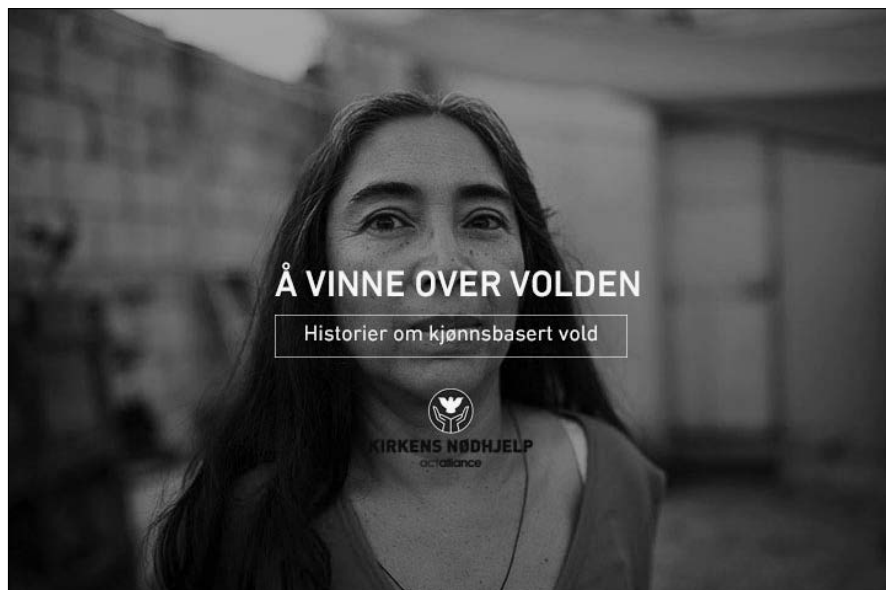
En messe skal møte menneskets grunnleggende behov: god helse, fred og godt år, og en salig slutt på livet på jorda. Det er viktigere å være til stede der det skjer, enn å forstå hva som skjer. Gudstjenesten virker ved at den blir feiret, uavhengig av hva som blir forstått. Det er den enkeltes ansvar at det som blir sådd gjennom messa faller i god jord. Viktig var det også med kirkekunsten. Bilder og skulpturer skulle gi påminning om fortelling man kjente. Og det å se innover i kirkas kor skulle dra livet i riktig retning, der kunne man få øye på det som skal komme.

Det var også fra korpartiet i kirka at sangen kom. Den skulle oppfattes som

Fortsetter side 459

Religiøse ledere står sammen mot kjønnsbasert vold

Vi vil ikke se på at våre religioner misbrukes for å rettferdiggjøre vold, sier 21 norske religiøse ledere i oppropet «Ikke i vårt navn», som overrekkes regjeringen i dag.

Oppropet overleveres i sammenheng med prosjektet «Å vinne over volden - Historier om kjønnsbasert vold»

En av tre kvinner i verden har blitt mishandlet, voldtatt eller utsatt for andre typer vold, ifølge FN. I mange samfunn brukes religion for å rettferdiggjøre undertrykkelse av mennesker.

- Vi har vært for passive i møte med denne utfordringen. Vi nekter å se på at våre religioner misbrukes til å frata mennesker retten til å leve fritt uten frykt for vold, sier generalsekretær Knut Refsdal i Norges

Kristne Råd.

Kjønnsbasert vold rammer både kvinner og menn, og innebærer både seksualisert vold, familievold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, trafficking og vold mot seksuelle minoriteter. Oppropet tar avstand fra alle former for kjønnsbasert vold.

- Det er uakseptabelt at religion brukes for å rettferdiggjøre undertrykkelse av mennesker. Når vår religion brukes til å rettferdiggjøre

vold, må vi protestere og si: Ikke i vårt navn, sier generalsekretær Mehtab Afsar i Islamsk Råd.

Utfordrer regjeringen

De religiøse lederne ber den norske regjeringen prioritere kamp mot kjønnsbasert vold i oppfølgingen av de nye globale bærekraftsmålene, som vedtas under FNs generalforsamling i september i år.

- På denne måten vil vi bidra til at kjønnes likeverd blir en viktig prioritering i oppfølging av de nye bærekraftsmålene. Slik kan vi bidra til å sikre verden de verktøyene som trengs for å bekjempe de normene, stigmaene og diskriminerende holdningene som hindrer mange i å leve et liv fritt for vold og frykt, heter det i oppropet.

- Lederne har en nøkkelrolle

Det er Digni, Norges Kristne Råd og Kirkens Nødhjelp som har tatt initiativ til oppropet.

- Kirkens Nødhjelp har jobbet mot kjønnsbasert vold i flere tiår i over 20 land. Vi ser i vårt arbeid hvordan religiøse ledere har en nøkkelrolle for å endre holdninger og normer som opprettholder kjønnsbasert vold. Derfor er vi veldig glade for at så mange har sluttet seg til dette viktige oppropet, sier generalsekretær Anne-Marie Helland i Kirkens Nødhjelp.

Oppropet overleveres på et frokostseminar om kjønnsbasert vold og religion på Litteraturhuset.

Fortsettelse fra side 457

et ekko av englenes sang i himmelen. Før det ble vanlig med benker i kirkene var det lettere å bevege seg rundt i rommet, og flere ting kunne skje samtidig. Benkene kom nok blant annet for å skape noe mer orden. I Mellomalderen var det vanligvis ca. 80 messedager hvert år. Hver messe skulle være en øvelse i å be om Guds nåde.

Messa hadde to høydepunkter. Det første var lesningen av evangelieteksten. Det ble leste både på latin og på norrønt språk. Og presten forklarte teksten gjennom sin preken. Det andre høydepunktet var når det innvidde nattverd-brødet ble løftet opp og vist fram. For mange var det en nattverdfeiring i seg selv det å se brødet. Det var å se Kristus selv.

Mange kirker hadde en «kyssetavle».

Det kunne være en utskåret tavle som presten kysset og sendte rundt i kirka slik at alle kunne kysse den. Når man så kom hjem skulle man gi barna et messekys for på den måten å dele med dem av den rikdommen man selv hadde fått del i gjennom messa. Gudstjenesten ble et bånd som bandt mennesker sammen, - en sammensvergelse.

Jan Schumacher ønsket å fjerne to misforståelser knyttet til gudstjenestefeiring i Middelalderen. Det ene var at det prestene ikke prekte i messa. Det mente han ikke stemte, men preken kunne nok være kunne nok være svært annerledes enn i dag. Den andre misforståelsen var at Reformasjonen kastet skriftestolene ut av kirken. Det stemmer ikke, for skriftestolene ble ikke innført på 1600-tallet.

-is-

Ekstraordinær innsats kreves i Syria og nabolandene

11 organisasjoner har gått sammen om tre forslag til hva Norge bør gjøre i nærområdene, i Europa og på hjemmebane.

Generalsekretær Anne-Marie Helland har vært i flyktningleire i Serbia.

Kirkens Nødhjelp, Flyktninghjelpen, Røde Kors, CARE, Den norske kirke, Norsk Folkehjelp, Redd Barna, Amnesty, NOAS, Caritas og Atlas-alliansen krevde i vår flere syriske kvoteflyktninger og mer støtte til Syria og nabolandene. Nå har de elleve organisasjonene gått sammen om tre nye forslag til hva norske myndigheter bør gjøre i møte med den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig.

Dette er de tre forslagene:

1. Norge må bevilge 3 milliarder til Syria og nabolandene i neste års statsbudsjett.
 - Økningen fra i år på 1,75 milliarder må hentes utenfor bistandsbudsjettet, gitt den ekstraordinære globale flyktningssituasjonen

2. Alle må bidra til den nasjonale dugnaden for syriske flyktninger.
 - Frivillighets-Norge og den enkelte må delta og bidra.
 - Kommunene må legge til rette for bosetting av flere flyktninger.
 - Vi trenger alternative bosettingsmodeller – som selvbosetting og pålegg til kommunene - slik at flyktningene ikke blir sittende årevis på vent i statlige mottak.
3. Norge må ta aktiv del i en felles europeisk innsats for syriske flyktninger.
 - Vi må følge Tysklands eksempel og ikke returnere syrere til landet de først kom til i Europa.
 - Europa må ta et felles ansvar for humanitær assistanse og bosetting av flyktningene i Europa.

Broder Åge

Åge Samuelsen trakk full hus på Nes menighetshus tirsdag 8. september. Aldri før har det vært så mange på et Formiddagstreff.

Riktignok kom ikke Broder Åge selv. Men i år ville han ha fylt 100

år. Jostein Janøy fortalte om sangeren, predikanten og dikteren Åge. Med seg til å framføre Åges tekster hadde han med seg Esther Janøy og Oddleif Kvålseth.

Esther Janøy, Jostein Janøy og Oddleif Kvålseth framfører mange av Åge Samuelsen sine sanger.

Broder Åge utga svært mange plater. Jostein Janøy viste fram noen av disse.

Tom Arne Møllerbråten har fire år som leder for Sauherad og Nes sokneråd

Slipp mangfoldet fram!

-Leder for soknerådet velges for ett år om gangen. Jeg har prøvd å kvitte meg med vervet hvert år, men ute å lykkes. Nå er fireårsperioden snart slutt, så da får andre føre arbeidet videre. Det er Tom Arne Møllerbråten som sier dette til Helsing. Vi tok en prat, sånn på slutten av en soknerådsperiode.

-Siden vi er sokneråd i kommune der det er bare ett sokn, så har soknerådet både funksjonene til et ordinært sokneråd og til fellesrådet. Slik vi er organisert må det være sammen leder både for soknerådsdelen og fellesrådsdelen. Det gjør at det til tider har vært mye arbeid og mye å sette seg inn i.

-Den viktigste oppgaven for soknerådet er å legge til rette for en aktiv og levende menighet. Det er mange mennesker som trenger menigheten i forskjellige situasjoner og til forskjellige formål. Vi skal legge til rette for mangfoldet og få fram bredden i menighetsarbeidet. Soknerådet er både et administrativt råd, men også et utøvende organ i menighetsarbeidet. Vi skal organisere og gjøre vedtak som slipper til krefter i menigheten som vil gjøre en innsats. Vi er også dem som skal koordinere arbeidet i menigheten. Vi skal skape forhold slik at menneskers Gudsforhold, deres kristenliv og åndelige behov blir møtt på en god måte. Slik sett er arbeidet i menighetsrådet en viktig del av kirkenes visjon.

-I Sauherad og Nes sokn har vi organisert oss med komiteer for for-

skjellig sider ved menighetsarbeidet. Vi har blant annet gudstjenesteutvalg, misjonsutvalg, trosopplæringsutvalg og Viljandikomite. Disse står bak mye av det utøvende menighetsarbeidet, og soknerådet er representert i alle utvalgene. Men i tillegg har soknerådet selv tatt initiativ til egne ting, for eksempel menighetsweekend og bibeltimer og samtalekvelder. Så har vi samarbeidet nært med gudstjenesteutvalget om G17, menighetens storsamling med gudstjeneste og kveldsmat på Nes menighetshuset, og om Småsamlinger, samtalegrupper i private hjem.

-Fellesrådsarbeidet er en viktig og stor oppgave. Til tider kan den kjennes for stor. Jeg tenker at vi på frivillig basis til tider driver med arbeid som egentlig krever profesjonell kompetanse. Vi her i bygda har ansvaret for to Middelalderkirker. Det er et stort og dyrt arbeid som krever mye penger og stor kompetanse. Fellesrådet har ansvar for budsjett og økonomi og har arbeidsgiveransvaret for de kirkelig tilsatte. Flere i vårt sokneråd har mye lederkompetanse. Slik er det ikke i alle sokneråd og fellesråd. For dem må dette være en ganske stor utfordring.

-Vår visjon som sokneråd har vært å slippe til det arbeidet som mennesker i menigheten tar initiativ til. Vi tror at det noen brenner for er det mulig å gjennomføre, mens det som ingen brenner for lengre kan like godt legges ned, sier Tom Arne.

Fellesrådet i Sauherad har tre store utfordringer: økonomi, økonomi og økonomi. Våre to kirker har behov for millioner av kroner for å bli tatt vare på på en god måte. Vi trenger også bedre økonomi for at de kirkelig tilsatte skal løse de oppgavene vi ønsker de skal gjøre. Til det trenger vi både større og flere stillinger.

-Soknerådets største utfordring er at vi har mange aktiviteter som i stor grad er drevet av frivillige. Men faren ved så stor grad av frivillighet er slitasje på de som stiller opp. Vi må finne det riktige aktivitetsnivået slik at kreftene holder. Det er ofte de samme som sier ja når vi spør. Da kan det lett hende at mennesker møter veggen. Men for all del: det er vår velsignelse med alle som jobber frivillig. Men det er også en utfordring. Det må jobbes med å finne enda flere som vil gjøre en frivillig innsats!

-Det har vært flott å oppleve at alle har dratt i samme retning: råd og utvalg, stab og de frivillige. Om trent midt i soknerådsperioden arrangerte vi en dag der vi jobbet med visjoner og mål for soknets arbeid. Det ble en flott dag der det ble skapt felles holdninger og mål. Det var der vi kom fram til visjonen: Dype røtter og utstrakte greiner.

-Skulle jeg driste meg til å gi noen råd til det nye soknerådet, så må det

Tom Arne Møllerbråten har vært leder av Sauherad og Nes sokn de siste fire år.

bli: Slipp mangfoldet fram! Samtidig vil jeg utfordre til å våge å være dyp. Gi plass til bibeltimer og kveldsbønner. Det er vanskelig å ha utstrakte greiner hvis ikke røttene er godt forankret. Ikke alt skal nødvendigvis treffe alle, sier avtroppende soknerådsleder Tom Arne Møllerbråten.

Hva han skal drive med nå når han får god tid? -Jeg ønsker å prioritere det kreative hos meg selv, i musikk og i tekst og tale. Jeg har nettopp avsluttet arbeidet med ei bok som kommer ut på Verbum Forlag i begynnelsen oktober: Tro under tvil. Det har gitt mersmak. Jeg liker å skape og formidle!

Får menigheten glede av det? -Hope so!

-is-

Sauherad og Nes sokneråd inviterer alle til
MENIGHETSWEEKEND PÅ JØNNBU
Lørdag 24. - søndag 25. oktober 2015

Vi inviterer til en hyggelig, sosial og oppbyggelig helg. Det vil program for en hver smak.

Mat, tur, seminar, aktivitet og godt fellesskap. Sett av helgen og delta på hele eller deler av den.

Overnatting på Jønnbu for alle som vil.

Gudstjeneste søndag kl. 12.30 på Jønnbu i G17-stil.

Program:

Lørdag

Kl. 12:00 Oppmøte og registrering
Kl. 13:00 Lørdagsgrøt
Kl. 14:00 Aktivitet / Seminar
Kl. 18:00 Middag
Kl. 20:00 Sang & moro

Søndag

Kl. 09:00 Frokost
Kl. 10:00 Aktivitet / Seminar
Kl. 11:30 Varm lunsj
Kl. 12:30 Gudstjeneste i G17 stil m/søndagsskole

Pris: kr. 600,- pr/familie
Kr. 250,- pr/voksen

Påmelding til kyrkjeverje@sauherad.kyrkje.no innen **fredag 2.oktober**

Du er hjertelig velkommen på menighetsweekend!

Folk i nød skal ha hjelp!

Tusenvis av mennesker på flukt fra krig og nød har akutt behov for nødhjelp.

Internasjonale Kirkens Nødhjelp sikrer mat, vann, tepper og hygieneutstyr til de mest sårbare.

Hjelp flyktningene i Europa og landene rundt!

Du kan også gi 200 kr ved å sende **AKUTT** til 2468.

Eller bruke kontonummer 1602.40.26535

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Kyrkjevalet 2015

Kirkevalget ble gjennomført i Sauherad og Nes sokn søndag 13. september og mandag 14. september 2015. Totalt var det 553 stemmeberettigede som brukte sin rett til stemme.

Ved valget av nytt Bispedømmeråd/Kirkemøte ble det avgitt 487 stemmer, og 528 stemmer ved valg av nytt sokneråd. Totalt var det 19,6 % av de stemmeberettigede som avga stemme. Ved valget i 2011 var det tilsvarende tallet 13,5 %.

Kirkevergen ønsker å takke alle valgfunksjonærene, og for godt samarbeid med kommunen. Han uttrykker glede over at så mange tok del i valget.

Stemmene ble avgitt slik: 48 forhånds-stemmer, 79 søndags-stemmer og 419 mandags-stemmer

Resultatet av soknerådvalget:

Medlemmer:

1. Jarl Olav Rugtveit
2. Johannes Sand
3. Anlaug Jorunn Bergan
4. Tora Skjerkholt Aarnes
5. Anne Marie Etholm
6. Målfrid Nygård Laskemoen
7. Rune Nilsen
8. Lars Roe

Varamedlemmer:

1. Geir Valle
2. Halvor Kåsin
3. Gunlaug Sørgaard Fjellstad

Nytt sokneråd trer i funksjon 1. november. Soknerådet konstituerer seg selv.

Valg-medarbeiderene fikk et lynkurs før de ble sendt ut til valglokalene.
Fra venstre: Lillil Bergan, Arne Torgeir Ripegut, Torstein Haukvik, Liv Røste, Gepke Post og Trond Magnus Haugen.
Foran: Dag Gjermund Roheim

Stemmestyrets leder Lillil Bergan foretar fintelling dagen derpå.

Jarl Olav Rugtveit

Johannes Sand

Anlaug Jorun Bergan

Tore Skjerkholt Aarnes

Anne Marie Etholm

Målfrid Nygård Laskemoen

Rune Nilsen

Lars Roe

Gudstjenester i Sauherad og Nes

Lørdag 26. september 2015

Nes kyrkje kl. 09.30: Musikk og lyrikk.

Johannes Sundsvalen, Bruno Hageman og Ivar Solbu. Arrangement i forbindelse med Norsk Eplefest. Etter samling er det «eplevandring» til Gvarv.

Søndag 27. september 2015

– 18. søndag i treeninghetstida

Matt 8, 5-13, I Kong 8, 41-43, Rom 15, 25-33

Sauherad kirke 11.00: Høsttakkefest.

Takkoffer til Konfirmantenes Solidaritetsaksjons prosjekt i Tallinn. Menighetens Festdag, der konfirmantene fra 1955 og 1965 er hedersgjester.

Nes menighetshus kl. 15.00: Menighetsfest.

Tale ved Nils Tore Andersen. Sang av Jorid Vale Presentasjon av jubilarantene. Bløtkake og kaffe.

Sauherad kirke kl. 18.00: Konsert i tradisjon etter Albert Schweitzer, ved Lise Mette Møllerbråten og Bruno Hageman.

Søndag 4. oktober 2015

– 19. søndag i treeninghetstida

Joh 7, 14-17, 5 Mos 30, 11-15, Rom 2, 13-16

Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste.

Takkoffer til Nes menighetshus.

Søndag 11. oktober 2015

– 20. søndag i treeninghetstida

Mark 10, 2-9, I Mos 2, 18-25, Ef 5, 31-33

Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste.

Takkoffer til menighetsbladet HELSING.

Søndag 18. oktober 2015

– 21. søndag i treeninghetstida

Luk 16, 19-14, 5 Mos 15, 7-8 + 10-11,

I Joh 3, 16-18

Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til Sauherad Diakoniforening.

Tirsdag 20. oktober 2015

Nes menighetshus kl. 19.00: Salmekveld.

G17-bandet og koret harmonia er forsangere.

Søndag 25. oktober 2015

– Bots- og bønnedagen

Luk 18, 9-14, Jes 59, 1-4, I Joh 1,8 – 2,2

Jønnbu fjellkyrkje, Liffjell, kl. 12.30: G17.

Gudstjeneste i forbindelse med menighetsweekenden. Takkoff til Jønnbu fjellkyrkje. Men informasjon om menighetsweekenden inn i bladet.

Lørdag 31. oktober 2015

Joh 11, 1-5+33-38, I Mos 23, 1-6,

2 Kor 1, 3-7

Sauherad kirke kl. 17.00: Minnegudstjeneste. (se egen omtale).

Søndag 1. november 2015 – Allehelgensdag

Matt 5, 13-16, Salme 84, 2-8, Hebr 12, 1-3

Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste.

Takkoffer til Den lutherske kirke i Israel og landene rundt.

Søndag 8. november 2015

– 24. søndag i treeninghetstida

Kol 1, 24-29, Salme 119, 80-83, Luk 12, 35-40

Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste.

Søndag 15. november 2015

– 25. søndag i treeninghetstida

Matt 14, 22-34, Salme 107, 23-32,

2 Kor 1-11

Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste.

Takkoffer til Åpne Dører.

Med forbehold om at de tekstene som brukes i gudstjenestene, kan være andre enn de som er oppført i denne lista.

For ytterligere informasjon, se: www.helsing.no